Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

АВГУСТ 15 Вторник 1939 он № 187 (2827) Сэн 10 мүнгэ

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумай ОРГАН.

Socialiis zartariaalangai ilaltanuudai agitaatornuud

39 onoi zun bolbol sо- dereevniiin letopiiѕьte tu- r huuri ezelexe baina. Ene dereevni bolbol maassova ozno xydeleenei tyryyşiin aliiji temdegleze baina. namar. kolxoozniguudai daxi Byxesojuuzna sjeezd daa. Jirexe namar tuilai politiçeske sobiitiiin tug —xydee azaxiin Byxeso- a viistavkiin tug doro e. nee dereevnide bolzo bai- zyilnyyd bolbol SSSR-ei ovno Soveedte ba Sojuuz- avtonoomno respyyblike- ei Verxoovno Soveedyyd- gaitiin bolhon yjedexi, maassova politiçeske dee- ei adiiaxamaar. Mynøøder a kolxoozno bodoto bai- daa tuilai jixe politiçes- eeşeleleer xarakterizovaa- na. esojuuzna viistavke bol- anai oronoi ceentrte, te- i stolicada baina, olon- kolxoozuud ba sovxoo- xadaa Moskvaahaa xeden aad modo gazarta baidag. dereevni bolbol soveed ceentrte jyyn bolzo bai- eze ton jixe intereestei- a anxaraltaigaar xarana, ozno dereevni bolbol jixe d yderei byxii jixe sobii- da ton tyrgen orolsono. gust, sentiaabrь ba ok- h hariin torşo soo 500 an kolxoozniguud ba oznicanuud organizoovan- viistavkiiji xaraxa baina. d milliion tariaaşad xadaa vkiin territoori deere sug- dahan, eeriingee exe d baragdaşagyi bajaliguu- ehedingee niydenyydeer a baina. Xaxad milliion ad xadaa delxei deere socialis xydee azaxiin dol tanilsaxa baina. Xa- milliion tariaaşad xadaa vaada hurguulida huraxa, vke deere sugluulagdahan, a azaxiin staxaanovcuudai oopediiji byxii oron soo a baina. dee azaxiin Byxesojuuzna vke—xydelmerişen angi daaşanai politiçeske So- uxai aguujixe leeninske- iska ideen ilaltanuudai to- rşe myn. Ene ideiji paar- dai revoliyyciin xarşa dai erid şanga temesel aişalan abhan ba bejelyyl- aina. Paarti bolbol ene oilgoxo ba mederexe rgen maassa tariaaşa- rgehen baina. vkaada, viistavke deere, erişen ba tariaaşan xojor yynerei johoor, jixe bai- giin xydelmeriin adiixan xabaadaşad johoor a. itavke bolbol dereevnide iizmiin torzestvooji, teree- onoomiko, azaxii, kylь- badaraltiiji xaruulna. vke bolbol istooriido yşee deegyi, tiime şine tariaa- l xaruulna. Revoliyyce l dereevnide gansai mate- na stroiji yndeheerenь stryykcelee bişe, xarin milliion xynzonoi hanai ji xubilgaza, byri gynze- er orohon baina. Kolxooz- d ba kolxooznicanuud i gansai fiziiçeske daralal- gadna, myn ojuun mede- daralaltahaa syleeree, te- bolbol şazanai xara ma- i, patriarxaalьna zerlig algiin ba zize-byrzyaaz- aralaltiin harbihiiji beje- kajaa. Xynzonoi tuilai ji- iiji ezelehen, ene jixe ess bolbol dereevniiin xy- inedxee, tereeniiji xuuşa- xara mengehee seberlee, aniiji socialiis oobşçest- guulalgiin aktiivna xabaa- dagşa bolgoo.

Viistavke—manai deerevniiiji tereenei şine azaltaiь, xynyy- dei xoorondoxi şine xarilsaa- taiь, şine kylьtyyretelь xa- ruulagşa (zeerkal) myn. Viistavke bolbol kolxoozuu- daar sugluulagdahan tuilai jixe oopediiji negedxene. Viistavke bolbol kolxoozuudai azabai- dalai ulam saaşadaa urgaxa, şanga şadaltai baidalda ba kylь- tyyrede oşoxo zamiiji tedeen- de zaaza ygene. Manai dereev- niiin aguujixe xaruulalgiin, tuilai jixe huralsalai, xymyy- zyylgiin udxaşanar egeel eneen- de baina. Viistavke deere bai- gaa tede byxii zyilnyyd xadaa yrgen agitaaca ba propagaan- diin predmeed bolxo johotoi. Zoriigoнь jyyb gexede, viistav- kede jirehen tyryy kolxoozuud ba sovxoozuudai oopedxadaa bygedeniitiin dostojaani bolxo jabadal bolno.

Ene talaar, egeel tyryyn vii- stavkiiji xaragşad, tereende xa- baadagşad ba ekskyrsaantnuud bolbol ton jixe roolь dyyrgeze şadaxa ba dyyrgexeşji johotoi.

Moskvaada, viistavke deere jirehen, dereevniiin xaxadmil- liion tyleelegşed bolbol socia- lis azaxiin oopedoi erxim pro- pagandiistnuud myn.

Viistavkede xabaadagşa xa- daa gansal ynder urgasiin gy, ali erxim deede haaliin maas- ter bişe. Ene xadaa myn de- reevnidexi niitiin xydelmerileg- şe, intelligeent geeşe. MTS-iin direektornyyd, sovxoozuudai direktornyyd, seeleske sovee- dyydei tyryylegşed, kolxoozuu- dai pravleenyyydei tyryylegşed, xaata-laboratooriiiji daagşad, kolxoozno klyybyyd ba unşal- giin-balşanguudiiji daagşad, kolxoozno azaxiin speciaalьna habarinuudiiji daagşad, briga- diirnuud, staxaanovcuud—ede xadaa şine tiipiin intelligeent- nyyd geeşe. Edener xadaa viis- tavkiin oopediiji kolxoozni- guud ba kolxoznicanuudai yr- gen maassada egeel tyryyn nebteryylxe baina.

Xydøø azaxiin Byxesojuuzna viistavkede jirehen, kolxoozno aktiviist bolbol şine şatada yr- gegdene. Viistavke xadaa te- reenei krygozoriiji deeşelyyl- ne. Ene øøre janziin hurguu- liin ynete zyiliinь jyyb gexede, viistavke bolbol ynete medere- liiji—şine medereliiji kolxooz- nigto bii bolgono.

Viistavkede xabaadagşadai ty- ryyşiin gryyppe, eehediingee kolxoozuudta busaza baina. Te- denei oopediiji propagaandal- xa jabadaliiji niutaguudta emxidxexe xereg xadaa partiina, komsomolьsko, soveed orga- nizaacanuudai xareg myn. Ede organizaacanuud bolbol viistav- kiiji toiruulan jabuulagdaxa xy- delmeriin politiçeske udxaşa- nar tuxai xysed oilgoxo joho- toi. Dereevnidexi agitaacionno- propagaandiin xydelmeriin ap- paraadiiji xydelgexe, xereg deeree şalgagdahan foormo- nuud ba meetodyydiiji xereg- lexe xeregtei. Viistavke bolbol kolxoozno klyybyyd, unşalgiin balşanguud, xaata-laboratoori- nuud, raioonno ba seelьske xebleinyydte ton tuhatai mate- riaalnuudiiji ygene. Viistavkiin ooped xadaa kolxoozno brigaa- danuudta hainaar yzegdexe jo- hotoi. Viistavke bolbol şine amзaltanuud ba ilaltanuudiiji de- oloxo konkreetne zamiiji de- reevnide zaaza ygene. Ene za- maar kolxoozno dereevniiin xy- deleeji tyrgedxexe jabadal xa- daa byxii partiina, soveed, kom- somolьsko organizaacanuudai, byxii bolьşevig xebleiei xyn- dete xereg myn.

(„Praavdiin" aavgustiin 11-nei tyryy bişeghee).

Tariaa xuriaalgiiji zişeete hain yngergelgeөrөө, kolxoozniguudai Byxesojuuzna sjeezdiiji ugtaxabdi!

(Respyyblikiin aimaguudhaa telefoonoor abtaba)

Bajan urgasiiji tyrgeer ba geeltegyigeer xuriaaxabdi

respyyblikiin byxii kolxoozniguudta ba kolxooznicanuudta bişeg

Bidener, xydөөз axiin Byxe- sojuuzna viistavkede xabaadag- şad bolgon batalagdahan, Mu- xar-Şiberei aimagai kolxoozni- guud bolbol Sojuuzai Ulan stoliica—Moskvaada anxanaa ji- rehendee ba socialis xydөө azaxiin aguujixe ilaltanuud ba debzeltenyydiiji bygedearadai xaralga—viistavkiin neelgede xabaadahandaa ugaa jixe ba- jartaibdi, tende socialis gazar- tariaalangai ba malazalai erxim xynyydei xydelmeriin ooped ba meetodyydta tanilsaabdi.

Mynөө,bidener bolbol manai inag esege, aguujixe Staalinai xydelmerildeg ba azahuudag tyrel Moskvaada bainabdi.

Bidener, viistavkiin neegde- hen yderte—aavgustiin 1-nei yderte, soveed praviitelьstviin glavaa V. M. Moolotovoi ygiiji ton jixe anxaraltaigaar duu- laabdi. Ene yder xadaa bidener —kolxooznuudta egeel jixe bajarai yder baigaa. Bidener xadaa viistavke xabaadagşad- tai xamta, byxii sojuuzna res- pyyblikenyydei, xizaarnuudai ba oblastьnuudai staxaanov- cuud—kolxozniguudai xamta xydelmeriin erxim zişeenyydiiji ba socialis xydөө azaxiin urgaltanuudiiji xaruulhan pa- viliьoonuudtai tanilsaabdi.

Bidener bolbol xydөө aza- xiin halbarida, tusxailan xelebel, manai kolxoozuud, sovxoozuud ba MTS-yydiiji baiguulalgada ugaa jixe debzeltei baihan- aa yşөө jixeer omogorxonob- di, bajarlanabdi. Ede byxii ilaltanuud xadaa manai, bolь- şevigyydei kommunis paar- tiin ba tereenei aguujixe voozdь Staalinai sesen mergen xytel- beri doro, soveed aradaar tuilag- dahan baina. Viistavke deere xarahan byxiinyydeegee rezylь- taadta, bidener xadaa azalai ynder byteesiin tylөө temeseg- şedei ene staalinska erxim hur- guulihaa ton jixe znaaniiji ababdi.

Hajaar, bidener xadaa өөrin- gөө respyyblikede busa- xamnai. Manai kolxoozuud ba kolxozniguudai enxe amaga- lan baidalai tylөө xyse ba eneergiiee arba daxin ysxeze xydelmerilxe, viistavke deere xarahan ba tanilsahan ooped ba debzeltenyydiiji yrgeneөr popyliziirovelxe xyselenteib- di.

Moskvaa oşozo jabaxadaa, bidentei socsorevnovaanida orol- sohon, Irkyytske ba Çitiinske ooblastьnuudhaa viistavkede xabaadalsaxaa jabahan kolxooz- niguudtai xөөreldebebdi. Tede- ner xadaa, ton jixe ynetei sen- tei ba şine zyilnyydiiji, tusxail- xada, ynder urgasiiji (gektaar byrihөө 25 ceentner) jaaza xu- riaahan ba „MK-1100" molotiil- kodo samopodovaateliiiji jaaza byteehen tuxaigaa xeleze ygөө. Viistavke deere, busad ooblastь- nuudai ba respyyblikenyydei kolxoozuudai tyryy xynyydei xydelmeriin ooped ba meeto- diiji xaraada aban tanilsaabdi. Manai aguujixe oronoi tyryy- şyylei staxaanovska xydelme- riiin meetodyydiiji baooped- diiji өөringөө respyyblikiin byxii kolxoozniguudai dostojaa- ni bolgoxobdi.

Bidener bolbol socialis so- revnovaaniiiji ba staxaanovska xydeleeji yrgenөөr delgeryyl- ze, ybehe xuriaalgiiji oiriin yder- nyydte dyyrgexiiji, ene zilei ba- jan urgasiiji egeel bogoniixon bolzorto ynder şanartaigaar xu- riaaxiin tylөө temeselde oroxiiji respyyblikiin kolxoozni- guud taanarta uriaalan xanda- nabdi.

Staalinska Gurbadugaar Ta- banziiei xojordoxi zilei xydөө azaxiin xydelmerinyydiiji bolь- şevigşeer dyyrgexiin ba ma- nai respyyblikiin, Irkyytske ba Çitiinske ooblastьnuudai xehen socialis sorevnovaanida tyryy huuri ezelxiin, tereegeeree, kol- xoozniguudai Byxesojuuzna sjeezdiiji dostoinoor ugtaxiin ba 1940 ondo bolxo XABV-de yr- genөөr xabaadaxa erxe olxiin tylөө, Altaiska xizaarai, Belo- glaazovska raioonoi kolxoozni- guudai iniciatiiviiji manai res- pyyblikiin kolxoozuud ba kol- xoozniguudai negen hanalaar demzexe baihiiji bidener haan medenebdi.

Kolxoozuudiiji bexizyylxiin tylөө, byxii kolxoozniguudai zaziitoçno azabaidalda oroxiin tylөө ba staalinska 8 milliaard pyyd oroohonoi tylөө temeseg- şedei tyryyşiin zergenyydte jaa- baxabdi geze, bidener xadaa taa- nariiji naiduulnabdi.

Muxar-Şiberei aimaghaa XABV-de xabaadagşad: A. A. Varfolomeejev, A. P. Soobolev, A. D. Jekiimova, Antoonov, Şaadrina, Bindaarov, Kalaaşnikov, Krovcoov, Bryliiov, Iva- noov, Matveejevsk, Syç- koov, Kozloov, Gomboo- jev.

Şuxala yroog xeregtei

Muxar-Şiber. Aimagai 30 kolxoozuud bolbol maassova xuriaalgiin xydelmerinyydiiji 8-9-nei yderynyydte exilze, aavgustiin 10-da xamta 222 gektaar tariaaji xuriaaba.

Şaraldain selьsoveedei, Voro- şiiiovoi neremzete kolxooz bol- bol ene zilei xuriaalgiiji yrge- regşe ziieixihee 8 xonog urda exilbe. Kolxoozoinь dyrben brigaadanuud bolbol 12 zaatka ba 1 kombainaatgaar aavgus- tiin 11-de, xysed bişe medee- nei johoor, 40 gaaran gektaar tariaaji xuriaaba. Xuriaalgiin tyryyşiin xydelmerinyydei du- tagdalanь jyyb gexede, boolgo ba xadalga xojorai xoorondo razriiv garna, tus kolxoozdo xadagdahan 13 gektaaraai 8 gek- taaranь boogdoogyi xebte- ne.

Gexiin xamta, urgasiingaa xuriaagdaxaar bolood, adxar- xaa baixadanь, Kaarl Maarksai neremzete, „Leeninei zam", „Udaarnig", XVIII partsjeezdiin neremzete kolxoozuud bolbol xuriaalgiiji mynөө xyrter exi- leegyi, sag erte gehen zanşa- liiji gargaza baina.

Xuriaalgiin tyryyşiin xydel- merinyydei alduunuudiiji jabuud dundanь zahaza, viistavkede xabaadagşa, tyryy aimag baihan nerejee aldaxagyin tylөө bolь- şevig temeeliiji organizoovaaial- ga xadaa aimagai partiina ba soveed organizaacanuudai şu- xala zoriigo myn.

***

Gaşain MTS-iin dergede, 7 xynyydei sostaavtaigaar, A- toonov Semioonoi xytelberi doro agitbrigaada organizoova- lagdaba. Ene agitbrigaada bol- bol sentiaabriiin 1 xyrter MTS- iingee obsluuzivaiza baihan kol- xoozuudta marşruud xeze, xa- niin gazeedyydiiji gargaxa, ga- zeed ba zurnaalnuudai unşal- giiji organizoovaalxa ba hungal- tanuud tuxai Polozeeni, paarti ba praviitelьstviin togtoolnuu- diiji oilguulza ygexe baina. Brigaada xadaa aavgustiin 10-da kolxoozdo oşoo. **FOMIIN**

Tyryylen dyyrgexe

Biçyyr. Aimagai kolxoo- zuud bolbol aavgustiin 12-to, xamta 4000 şaxuu gektaarhaa tariaaji xuriaaba. Terenei too- do 102 gektaar (aavgustiin 10-nai medeegeer) tariaan kom- bainaar xuriaagdaba. Biçyyrei kolxoozniguud bolbol respyyb- like dotoroo tariaa xuriaalgiiji egeel tyryylen dyyrgexe tula erşemteigeer temeseze baina.

SSSR-ei Verxoovno Sovee- dei deputaad **Je. PETROOV**

Respyyblike dotor tariaa xuriaalgiin xydelmerinyydei jabasa tuxai BMASSR-ei Narkomzeemei medeen

(1939 onoi aavgust 10.)

Aimaguud	Xuriaalga gektaaraar	Plaanai dyyrgelte proceenteer
Xiaagtiin	3047	9,8
Ulaan-Ydiin	92	8,8
Biçyyrei	2997	5,8
Bargazanai	1068	4,9
Tarbagatain	609	2,0
Zagarain	347	1,9
Zediin	320	1,1
Kabaanskiin	209	0,7
Selengiin	128	0,5
Muxar-Şiberei	222	0,5
Tynxenei	33	0,1
Jaruuniin	—	—
Zakaaminai	—	—
Xoriiin	—	—
Bauuntiin	—	—
Xoito-Baigalai	—	—
Xamta	8472	2,5

Mynөө, manai respyyblike dotor ene zilei urgasa xuriaal- giin xydelmerinyyd ja- buulagdaza exilee. Manai xy- dөөgei korrespondeentnyyd xa- daa tariaa xuriaalgiin xydelme- rinyyd zarim kolxoozuudta ba MTS-uudta ton sag soogoo, or- ganizoovannoor exilhen tuxai yder byri medeesened. Edenei medeesehenei johoor, BMASSR-ei Narkomzeemei me- deende orolsoogyi, Jaruuniin, Zakaaminai, Xoriiin aimaguudta tariaa xuriaalga aavgustiin 10-aadhaa exilegdehen baina.

Xuriaalgiin tyryyşiin yder- nyyddexi hain xydelmerinyy- diiji byri yrgedxeze, erximyy- dei xydelmeriin ooped ba mee- todyydiiji bygediin dostojaani bolgozo, byxii kolxoozuudta xuriaalgiiji erximeer dyyrgel- giiji tuilaxa şuxala. Aimagu- dai partiina, soveed organizaa- canuud bolbol kolxoozuudtaa debzeltiiji tolgoiixo, xuriaalgiiji operatiivna ba bolьşevig konk- reetne xytelberilxe ujalgatai.

22 KOLXOOZUUDTA XURIAALGA EXILEE

TARBAGATAI. Aimagai 2 kolxoozuud bolbol tariaa xu- riaalgiin maassova xydelmeri- nyydiiji exilze, aavgustiin 11-de 795 gektaar oroohoto kylьtyy- renyydei urgasiiji xuriaaba. Mynөө, aimagai kolxoozuud bolbol tariaa xuriaalgiiji sag soonь, erxim hain şanartaigaar dyyrgexiin tula temeseze bai- nad.

Hajaar, aimagai 8 kolxoo- zuudta konveijerne sisteemiin boolgoşodoi zvenoo organizo- vaalagdaxanь. Urda urda zil- nyydte organizoovaalagdahan iime zvenoonuud xadaa xydel- meriiin erxim hain pokazaa- telьnuudiiji xaruulhan baina. Eneşji zilde ede zvenoonuud hainaar xydelmerilxenь labtai

PETROOV—Raizo-ji daagşa.

Xaxad yderte 15 gektaar

SOSNOOVO-OZIOORSKO. Jaruuniin aimagai, „Ryyть Socialiizma", Kaliininai, Staali- nai neremzete „Kraasna Pobee- da" ba busad kolxoozuud bol- bol tariaaji tyyberilen xuriaal- giin xydelmerinyydiiji aavgus- tiin 9-10 ydernyydhee exilbe. „Ryyть Socialiizma" kolxoo- zoi 5 zaatkanuud bolbol xu- riaalgiin tyryyşiin 3 yderei tor- şo soo xamta 70 gektaar tariaa- ji xuriaaba. Aavgustiin 12-to tus kolxoozoi pooli deere Vi- nogradovai kombain xuriaal- giiji exilbe. Kombainioor nyxer Vinograadov bolbol xaxad yde- rei torşo soo 15 gektaar ta- riaaji hain şanartaigaar xuriaa- gaa.

Erximyydei xydelmeriin oopediiji yrgenөөr delgeryylze, tariaa xuriaalgiiji sag soonь exileed, hain şanartaigaar bol- zor soonь dyyrgexe xeregtei. **ZITIIXIN—Raizo-ji daagşa.**

Respyyblike dotor ybehe xuriaalgiin ba silosovaalalgiin jabasa tuxai BMASSR-ei Narkomzeemei MEDEEN

(1939 onoi aavgust 10.)

aimaguud	Dyyrgelte proceenteer	
	sabsalga	siloso-vaalga
1) Biçyyrei	94,5	87,0
2) Zagarain	68,1	13,?
3) Tarbagatain	67,3	46,0
4) Ulaan-Ydiin	66,9	43,0
5) Xiaagtiin	59,5	40,1
6) Kabaanskiin	58,8	91,1
7) Jaruuniin	57,8	59,2
8) Xoriiin	54,6	52,0
9) Selengiin	54,1	52,7
10) Tynxenei	53,8	80 5
11) Muxar-Şiberei	53,7	97,6
12) Bargazanai	50,0	59,4
13) Zakaaminai	44,9	85,9
14) Zediin	44,5	101,9
15) Bauuntiin	17,10	—
16) Xoito-Baigalai	15,7	—
Xamta	56,8	66,8

Ybehe xurialgada ba siloso- vaalalgiin xeregte, iime baidaliiji saaşanь yrgelzelyylze jaabaş bolxogyi. Respyyblikiin xede xeden raioonuud yngeregşe zil- de tezeeleer serьjoozno duta- han jabadaldaa jamarşji viivod, yroog xeegyi baihanь toboiso eliryylegdeze baina. Ede aima- guudai xytelberilegşed bolbol ybehe xuriaalgiiji ba silosovaalalgiiji udaaruulza, yn- geregşe ziieigee boloşogyi praaktikiiji dabtaza, malnuudaa tezeeleer xysed xangalgiiji ta- halduulza baina. Ede aimagu- dai partiina, soveed ba gazar- tariaalangai organizaacanuud xytelberilegşed bolbol ybehe xuriaalgiiji ba siloso- vaalalgiiji sag soonь erximeer dyyrgeze, malnuudai tezeelei bata bexi baazaar xangaxiin tylөө dyyren xariuusaxa baihanaa martazarxioo gexe gy, ali urdaa baihan zoriigojoo xoohon ygeer dyyrgene, kon- trolirovalnayyi.

Mynөө, Zediin, Zakaaminai, Tynxenei, Xoriiin, Selengiin, Muxar-Şiberei ba Bargazanai aimaguud—ede, malazalai gol aimaguud bolbol ybehe xuriaal- giiji ba silosovaalalgiiji ton muuşanar jabuulza, tahalduulxiin ajuulda xyrgeed baina. Xuriaal- giiji udaaruulagşad ybehiiji muuşanari bolgozo, tedeniiji zarim gazarnuudtaa xagdaruul- za baina. Zarim aimaguud xa- daa mynөө tariaamnai adxarxaa baina geed le, ybehejee xu- riaangyi orxiorxixo jabadaliiji gargana. Iime tendeenciiji bu- tasoxixo xeregtei.

x. V. M. Moolotov xadaa angliiiska francuuzska vojeenne missinyydei xytelberilegşedtei uulzaba

avgustiin 11-de, Kreemlьde, ui Aradai Komissaarnarai edei tyryylegşe nyx. V. M. lotov bolbol angliiska vo- ne missiiin glavaa admi- Draaks ba francuuzska vo- e missiiin glavaa Dymaank gegşedtei uulzaba. Uulzalgiin bol xodo, angliiska posool g. Siids ba francuuzska posool g. Na- ziaar, tereşelen, gadaada xere- gyydei Aradai Komissaarai orolsoo nyx. V. P. Poteemkin jirebed.

Болгарска парламентын депутадууд —выставкэдэ

Августын 8-най үдэр, Мос- ква ерэнэн, Болгарска парла- ментын депутадуудай группа Бүхэсоюзна хүдөө ажахын выставкэдэ оронол байна. Айлшад хадаа СССР-эй при- родно баялигые, колхознигуу- дай байра ба ажабайдалые, кэл- хозуудай, машинно-тракторна станцинуудай байгуулгые ха- рактеризовалhан экспонадууд- та тусагаар hонирхол гаргана.

Бурят-Монгол бэшэгыеород алфавидта оруулалгада хэн hаад хэнэб?

Бурят-монгол бэшэгые шэнэ алфавидта оруулалга болбол гvрэнэй удхашанартай хэрэг мvн. Энэ хадааород хэлэ бэшэг шудалалгые хvнгэдхэжэ vгэхэ байна. Гадна,ород алфавидай vзэгvvдэнь Бурят-Монгол хэлэнэй абяае тодоор тэмдэглэдэг. Нэгэ абяан аад, латын алфавид дээрэ хоёр vзэгөөр тэмдэглэгдэдэг ушарнууд, шэнэ алфавидта vгыхэгдэхэ. Мvнөө, hургуулинуудта нэгэ алфавид дээрэ vзэхэ, энэнь хадааород ба бурят хэлэнvvдые шудалха ябадалые хvнгэдхэхэ, угаа ехэ арга мvн.

Гадна, Бурят-Монгол бэшэгые шэнэ алфавидта оруулхада, бурят-Монгол хэлэ бэшэгэй орфографинь тодо hонор боложо vгэхэ юм. Мvн,ород ба бурядшье хэлэнэй политическэ ба научно-техническэ терманvvд зvбөөр бэшэгдэхэ болохо.

Манай Бурят-Монгол республикын ажалшад—колхознигууд, хvдэлмэришэд ба интеллигентнvvд болбол шэнэ алфавидай проектые зvбшэн хэлсэхэ зуураа, Бурят-Монгол бэшэгые шэнэ алфавидта оруулха тухай хэмжээябуулгануудые халуунаар дэмжэhэн байгаа. Б.-М. бэшэгые шэнэ алфавидта оруулхатай дашарамдуулан, республикын ажалшад, эгээл тvрvvн, hургагшадта шэнэ бэшэгые тон тvргэнөөр шудалуулхын зорилгоор, мvн тэрэшэлэн, hуралсалай жэлэй эхилхэ vедэ hургуулинуудые шэнэ алфавид дээрэ учебнигvvдээр саг соонь хангахын зорилгоор, БМАССР-эй Совнаркомой 1939 оной майн 15-да гаргаhан тогтоолые, Наркомадуудай, учреждениинvvдэй ба предприятинуудай хvтэлбэрилэгшэд болбол хэр зэргэ практическа бэелvvлжэ байhынь харахада, тон хангалтагvй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Манай республикын бvхы hургуулинууд хадаа бурят хэлэндэ hуралсаха занятинуудые, энэ жэлэй сентябриин 1-hээ шэнэ бэшэг дээрэ эхилэхэ байна.

Тээд, мvнөө хvртэр шэнэ алфавид дээрэ нэгэшье учебник гаргагдаадvй.

Энэ позорно ушар юун дээрэhээ болооб гэхэдэ, Гостипографиин директор нvхэр Голубцов хадаа учебник ба hуралсалай бvхы литературануудай хэблэлгые таhалдуулжа байна.

Нvхэр Голубцов болбол шрифтнvvд ба бусад шухала хэрэгсэлнvvдээр типографияа эртээнhээ хангаха, шэнэ алфавид дээрэ бурят-монгол хэлэндэ hургаха курснуудые наборщигуудтаа организовалха ба специальна кассануудые бии болгожо, учебнигvvдэй хэблэгдэхэ vе соо наборщигууд ба бусад хvдэлмэришэдые байлгаха ёhотой байhан аад, эдэ хvдэлмэринvvдые практическа хvсэд бэелvvлжэ шадаагvй дээрэhээнь, тус типографида наборщигууд ба бусадшье хvдэлмэришэд ехэ дутамагдана. 22 наборщигуудтай байха аад, мvнөө миил 7 хvн хvдэлмэрилнэ.

Учебнигvvдые саг соонь хэблэн гаргаагvй ушарань, ехэнхинь хvдэлмэришэдэй дутууhаа болоно. Шэнэ алфавидай шрифтнvvдые июлиин 5-да абаhан байбашье, тэдэнээ мvнөө хvртэр илгажа (разбор) хэжэ дvvргээгvй ба „у" vзэгэй „шрифтгvй" гээд hуудаг.

Типографиин хvтэлбэрилэгшэд хадаа шэнэ алфавид дээрэ учебнигvvдые июлиин 15-hаа, 20-hоо хэблэжэ эхилхэбди гэжэ хэлэн болзор тогтооhон аад, учебнигvvдээ хэзээшьe хэблэжэ эхилхээ мэдэхээ болёод байна. Тэрэшэлэн, Наркомпрос ба аймагуудай гэгээрэлэй таhагууд болбол республикын бvхы районууддахи hургуулинуудта бурят хэлые заадаг, эхин hургуулинуудай багшанарай бvхы составые курсовой сетьдэ хабаадуулха ба баhа тиимэ курснуудые ехэ наhатанай hургуулинуудай багшанарта организовалха уялгатай байгаа. Гэбэшье, манай республикын бvхы районууддахи hургуулинуудта бурят хэлые заадаг багшанар хадаа курснуудта булта хабаадуулагдаагvй ба ехэ наhатанай hургуулинуудай хvдэлмэришэдтэ нэгэшье курс организовалагдаагvй. 1939 оной зунай vе соо, эхин hургуулинуудай миил 36 багшанар, дунда ба хусэд бэшэ дунда hургуулинуудай 31 hургагшад шэнэ алфавидта hуралсаhан байна.

Наркомадуудай, учреждениинvvдэй ба предприятинуудай хvтэлбэрилэгшэд болбол өөhэдынгөө сотруднигуудые шэнэ алфавидта hургаха курснуудые организовалаагvй.

Энэ политическэ удхашанартай хэрэгтэ серьезно бэшээр хандажа, шэнэ алфавид шудалалгые самотекто табиhан байна.

Жэшээлхэдэ, Гэгээрэлэй Нарком нvх. Баханов болбол эгээл тvрvvн гэгээрэлэй хvдэлмэришэдые шэнэ бэшэгтэ hургаха хэмжээябуулгануудые абаха ёhотой нюур байбашье, мvнөө хvртэр сотруднигуудайнгаа дунда шэнэ алфавидта hуралсаха курс—кружок организовалаагvй. Сотруднигууданъ шэнэ бэшэг мэдэхэ болоогvй байнад.

Бурят хэлэнэй багшанарые шэнээр hэльбэн бэлэдхэлгэ ба курсда хабаадуулалга тон хангалтагvйгөөр табигданхай.

Тэрэшэлэн, Финансын Нарком нvхэр Гусев хадаа 32 бурят сотруднигуудтай аад, эдэнэй дунда ямаршье курс—кружок организовалаагvй, курсда зааха „багшагvйбди" гээд, багшиин өөрөө ерэхые хvлеэжэ hууна.

ВЛКСМ-эй Обкомой секретарь нvхэр Тертычный болбол сотруднигуудайнгаа дунда богонихон болзорой курс организовалха, шэнэ алфавид дээрэ бурят-монгол бэшэгтэ hуралсаха гэhэн, БМАССР-эй Совнаркомой, майн 15-ай тогтоолые дуулаагvйб — гэжэ, vнэнцөө, шэнэ алфавидта ороhоноо мартажархёод, hанаа амархан hуужа байна.

Иимэ фактнууд хадаа Наркомат бvхэндэ, учреждени бvхэндэ олдохо байна, тэдэнэй заримань сэхэ саботировална.

Ушар иимэhээ, шэнэ бэшэгые шудалха шиидхэхы хэмжээнvvдые ойрын vдэрнvvдтэ абаха тон шухала. Г. Ж.

Angliiiska ba Francuuzska vojeenne miissinyydei Moskvaada jirelge

Aavgustiin 11-nei yglөөgyyr, admiraal Draaksaar ba Geneeraal Dymaankaar tolgoiluulhan angliiiska ba francuuzska miissinyyd Leningraadhaa Moskvaada jirebe.

Leningraadska vokzaal deere, vojeenne miissinyyd bolbol RKKA-gei generaalьna ştaabai naçaalьnigiiji orologşo—komkoor nyx. Smoroodinovoor, dalain xeregyydiiji erxilxe glaavna ştaabai naçaalьnigiiji orologşo—negedexi raangiin kapitaan nyx. Alafyyzovoor, Narkomindeelei protokoolьno otdeeliiji erxilegşe nyx. Barkoovoor, Moskvaa goorodoi komendaant polkoovnig nyx. Syvoorovoor, SSSR-ei oborooniin Narkomaadai gadaada xariisaanuudai otdeelei naçaalьnig nyx. Oseetrovoor, angliiiska posoolьstviin soveetnig g. Ferekeereer, francuuzska posoolьstviin negedexi sekretaarь g. Ostroroogoor, angliiiska uhan-seregei attaşee kapitaan Kleinçieer, angliiiska agaar-seregei attaşee podpolkoovnig Xallaygeell ba francuuzska vojeenne attaşein tuhalagşa maioor Abraamaar ugtagdaba. (TASS).

Urihalamza zaxilga yrgelzelhөөr

Burkopsojuuzai kollektiiv xadaa 32765 tyxeriigei urihalamza zaxiza abaad, kollektiivoigoo 116 çleengyydiiji xanduulhan baina.

Mynөө, urihalamza zaxilga urda meie yrgelzelhөөr baina. Yder byxende urihalamza zaxigşadaiнь too olon bolno.

Şçerbakoov.

Бурят-Монгол АССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй дамжуулга Улаан Тугые олгохо тухай, Республиканска жюриин тогтоол

Республика дотор бэшэг мэдэхэгvйе ликвидацилха хvдэлмэриин ябаса тухай, гэгээрэлэй Наркомые орологшо нvхэр Политовай мэдээсэлые дуулаад, Республиканска жюриин тэмдэгэл энь:

1) Бэшэг мэдэхэгvйн ликвидацилгые 1939 оной майн 1-дэ тугэсхэхэ гэжэ, БМАССР-эй СНК тогтооhон юм. Энэ болзоронь таhалдаа. Июлиин 20-ной мэдээгээр, бэшэг мэдэхэгvйшvvдэй 79 процентнь hуралсалда хабаадуулагдаhан ба 64 процентнь грамотна болоhон байна.

2) Бичурай аймагай хvтэлбэрилхы хvдэлмэрилэгшэд, ВКП(б)-эйн Айкомой секретарь нvхэр Ильков, Аймгvсэдкомой тvрvvлэгшэ нvх. Петров, гэгээрэлэй таhагые эрхилэгшэ нух. Куфтырев, тэрэшэлэн, ВКП(б)-эйн Загарайн Айкомой секретарь нvх. Фомин, Аймгvйсэдкомой тvрvvлэгшэ нvх. Носкин ба гэгээрэлэй таhагые эрхилэгшэ нух. Михеев гэгшэд болбол бэшэг мэдэхэгvйшvvдэй hуралсалые зогсоожорхиhон байна. Тэдэнэр хадаа убэhэнэй ба таряанай хуряалгын vедэ ликбезэй хvдэлмэрие ябуулха сvлөөгvй гэжэ, vнэндөө, ликбезэй хvдэлмэрие зорюута hаналаар таhалдуулжа байна.

3) Наркомпрос ба тэрэнэй ехэ наhатанай hургуулинуудай таhаг болбол бэшэг мэдэхэгvйшvvдые hургуулида хабаадуулhанай ба hургажа гаргаhанай дунда тоонуудаар hанаагаа амаража, бэшэг мэдэхэгvйе ликвидацилгын хvдэлмэрие саботировалагшадта эрид хэмжээ абанагvй.

4) Энээнтэй хамта, бэшэг мэдэхэгvйн ликвидацилгые [...]
лэхэ хvдэлмэрие hайнаар[...]
биhан Яруунын аймагай [...]
бэшэг мэдэхэгvйе ликвида[...]
гые дvvргэхэ дvтэлhэн Зака[...]
най, Север-байкалай район[...]
дай hайн хvдэлмэрие тэм[...]
лэхэ хэрэгтэй.

Ликбезэй хvдэлмэридэ [...]
гаа зарим дутуу дунда э[...]
нvvдые усадхахын тула, [...]
риин тогтоохонь:

1) Бэшэг мэдэхэгvйшvvдэй [...]
ралсалые таhалдуулхагvйн[...]
ла эрид хэмжээнvvдые а[...]
хыень, БМАССР-эй Нарк[...]
просые уялгалха, тус хv[...]
мэрие таhалдуулhанайнь [...]
лөө Бичурай аймагай ху[...]
бэрилхы хvдэлмэришэд—а[...]
гvйсэдкомой тvрvvлэгшэ [...]
Петров, ВКП(б)-эйн Бичу[...]
айкомой секретарь нvх. [...]
ков, гэгээрэлэй таhагые эр[...]
лэгшэ нух. Куфтырев, [...]
ВКП(б)-эйн Загарайн Айко[...]
секретарь нvх. Фомин, А[...]
гvйсэдкомой тvрvvлэгшэ [...]
Носкин, гэгээрэлэй таhагые [...]
хилэгшэ нvхэр Михеев гэгш[...]
тэ hvvлшынхеэ эрид хатууг[...]
дуридхаха.

2) Правительствын тогт[...]
hон болзор соо, бэшэг м[...]
хэгvйн ликвидацилгые дvv[...]
hэнэйнъ тулөө Яруунын [...]
магта нэгэдэхи преми олго[...]
БМАССР-эй СНК-гэй дамжу[...]
гын Улаан Тугые Закамин[...]
аймагта vгэхэ, ушарань, бэ[...]
мэдэхэгvйн ликвидацилгые [...]
дөө нютагуудтаа хvсэд дv[...]
гээ.

Дамжуулгын Улаан Ту[...]
абалгада кандидадуудта—[...]
веро-байкальска ба Селенг[...]
аймагуудые тоолохо.

Danciigdaxi polozeeni tuxai poolьsk[...] xeblel

Varşaava, aavgustiin 9. Danciigdaxi polozeeni xadaa xyşer xynde bolzo yrgelzelhөөr baina geze poolьsko xeblel temdeglene.

„Duraaraa goorodto" poolьsko tamoozenne inspeektornyydei xydelmeride toibo xexegyi gehen poolьşiin ereltede danciigska senaatiin xariuuji kommentiirovelze, „Çaas" gazeed bişene: „Ene xariuu xadaa mynөөnei ulasxoorondiin polozeenide jamar negen jixeşeg [...]
naa amaralgiiji oruulna ge[...]
ton xvngenөөr batalxada bol[...]
baigaa. Danciigska senaat b[...]
bol ene momeentde avantiu[...]
riiji sprovociirovalxii şiidxe[...]
gyi, gebeşji, Danciigai talah[...]
poolьsko-danciigska xariisa[...]
nuudta regyliirovaniiin tala[...]
hain durazorigoi naliiçi tu[...]
batalxa jamarşji yndehe hu[...]
baxagyi".

(TASS).

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Praviitelьstviin şuxala daabari

SSR Sojuuzai Sovnarkoom bolbol „1939 ondo, malazaliiji xygzyylxe gyrenei plaan tuxai" 1939 onoi, 360-daxi noomeroi togtool soogoo, ene onoi oktiaabriiin 1 xyrter byxii malnuudai yylteriiji todorxoilxii ba eneeniiji dokymeenteer ofoormilxii gazartariaalangai oorganuudiiji ujalgalhan baina. Myn, ene togtooloi johoor, 1939 onoi oktiaabriiin 1-de, sovxoozuud ba kolxoozuudta, kolxoozniguudai liiçne edlelgede baigaa tomo yylterte malnuudiiji yyltereinь ba generaaciinь talaar, yçoodto oruulxaar Narxozyçood ujalgalagdahan jym.

Ene togtooloi ba myn tereşelen, SSSR-ei SNK-gei dergedexi Ekonoom Soveedei 1939 onoi ijyyniiin 29-nei ba „Malnuudiiji yyltereerenь yçoodto oruulxa tuxai" BMASSR-ei Sovnarkoomoi, ene onoi ijyyliiin 25-nai togtooloi johoor, sovxoozuud ba kolxoozuudta, kolxoozniguudai liiçne edlelgede baigaa tomo yylterte byxii malnuudai yyltereinь ba generaaciinь yçood aavgustiin 10-haa ene onoi oktiaabriiin 1 xyrter Bauutiin, Xoito-Baigalai aimaguudhaa, Tynxenei aimagai Akiin xoşuunhaa busad, manai respyybliikiin byxii aimaguudta jabuulagdaxa baina.

Tomo yylterte malnuudai yçood abalga bolbol Praviitelьstviin şuxala daabari myn. Ene xadaa yylterte malnuudai too tolgoiji ba territoriaalьna xabaaran bailgiinь todorxoilxo udxaşanartaigaar jabuulagdana. Yylterte malnuudai yçoodoi rezylьtaadanь yylterei raioniirovaniin plaaniiji zoxioolgodo, tomo yylterte malnuudiiji oloşoruulxa ba tedenei produktiivnostiiji deeşelyylxe xydelmerinyydiiji planiirovalalgiin ba organizaacalgiin xeregiiji haizaruulgiin, tomo yylterte malnuudiiji xygzyylgiin xeregdexi vrediitelьstviin xoişolonguudiiji tyrgөөr likvidaacalgada ton ynete ba şuxala materiaalnuudiiji ygexe baina. Respyyblike dotor tomo yylterte malnuudiiji xygzyyleigiin, selekcioonno xydelmerinyyd dutamag ba doodo xemzeede baina. Tomo yylterte xonid ba jamaadiiji xygzөөlgiin, gyrenei kniige bii bolgogdoodyi baina. Mynөө, eberte malnuudai ba aduunai talaar gosplemkniigede tomo yylterte malnuud ysөөn bişegdenxei.

Myn tereşelen, malnuudiiji xygzөөlgiin raioonno kniigenyyd muusa xytelberilegdene. Gexiin xazuugaar, hyylei gurban zilnyydei torşo soo 45 milliaard tyxeriigei 10 miangan tolgoi tomo yylterei malnuud xudaldaza abtahan baina.

Niutagai yylterte malnuudiiji tomo, kylьtyyrne yylterte malnuudaar metizaacalga myn le xangaltagyigөөr jabuulagdana: Zişeelxede, 1938 ondo yxernyydei 52 proc., xoniduudai 49,1 proc. tomo yylterte proizvodiitelьnyydeer oroondo oruulagdahan baina.

Deere zaagdahan faaktnuud xadaa tomo yylterte malnuudai yçoodonь muusa tabigdahanhaa jixenxidee boldog ba tiime deerehee, tere xadaa buruugaar ba xysed bişeer xereglegdedeg.

Tomo yylterte malnuudai yçood abxada, kylьtyyrne yylterte malnuudai ba myn tereşelen metiis aduunuudai, eberte malnuudai, gaxainuudai, xonid ba jamaaduudai yylter todorxoilogdoxo johotoi.

Malnuudai yylteriiji todorxoilolgo bolbol oopetne kvalifikaciirovanne zooteexnigyydei xytelberi doro, tusagaar zootexniiçeske komiissanuudaar jabuulagdaxa. Ede komiissanuud xadaa malnuudta zootexniiçeske xaralga xexe. Komiissiin tyryylegşe—zooteexnig bolbol aimispolkoomoi preziidiymeer tomilogdoxo ba batalagdaxa baina.

Kolxoozoi feermiiji daagşa, malazalai tyryy xyn ba selьsoveedei tylөөlegşed xadaa komiissiin sostaavta myn le orolsoxo jym.

Zootexniiçeske ene komiissa, byxii malnuudiiji xaralgaaraa malnuudai yylteriiji todorxoilxo.

Malnuudiiji zootexniiçeske xaralgiin byxii xydelmerinyyd xadaa kolxoozuudta malnuudai yylteriiji xysed eliryylxe ba dokymeentnyydiiji bişexehee gadna, myn tereşelen, kolxooz byride tomo yylterte malnuudiiji xygzөөlgiin xydelmerinyyydiiji haizaruulxiin tula praktiiçeska xemzeejabuulganuudiiji zoxiooxo johotoi.

Ene zoriigoor, kolxooz byxende zootexniiçeske xaralgiin rezylьtaadiiji ba yylteriiji şinzelen todorxoilolgiiji zootexniiçeske komiissiin tyryylegşe bolbol kolxoozoi pravleeniiin ba aktiivai zybşen xelselgede tabixa johotoi.

Mynөөnei aavgustiin 5—7 xyrter, BMASSR-ei Narkomzeeme dergede, yylterte malai yçoodiiji abxa teexnike ba zuram tuxai asuudalaar, aimagai gazarai tahaguudai staarşa zooteexnigyydei instryktiivne soveşçaani bolzo, staarşa zooteexnigyyd xadaa aimagaa busahan darii, malnuudiiji zootexniiçeske xaralgada xabaatai byxii zooteexnigyydte instryktaaz ygexe.

Azoogoi xytelberilegşedei, ilangajaa xydөө azaxiin specialiistnuudai urda—yylterte malnuudai yçoodiiji ynder şanartaigaar, bolzor soonь abxa xariuusalgata zoriigo tabigdanxai. BMASSR-ei Narkomzeemei, aduun azalai Upravleeniiin specialiistnuud—zooteexnigyyd, zootexniiçeske „IRO" staanciin nauuçna xytelberilegşed, Gosplemrasaadniguudai staarşa zooteexnigyyd ba AZO-nuudai plemxeregei zooteexnigyyd bolbol malai yylteriiji todorxoilolgiiji tolgoiloxo ba xytelberilexe johotoi.

Mynөө, byxii partiiina ba soveed organizaacanuudai zyghөө xaixaramziijinь, yylterte malnuudiiji yçoodto abxa asuudalnuudta yrgenөөr mobilizovaalalgiiji, ene xydelmerlde tedenerei sexe xabaadalsalgiiji ba gazartariaalangai oorganuudta konkreetne tuhalamziiji xangaxa şuxala.

Hain yylterte malnuudai yçood tuşaa praviitelьstvenne zaabari tuxai oilguulamziin yrgen xydelmeriiiji—respyblikaanska ba raioonno xebleleer damzuulan, kolxoozuudta organizovaalxa xeregtei.

Hain yylterte malnuudai yçood xadaa miil zootexniiçeske xereg bişe, xarin socialiis malazalii xygzөөlgede zoriuulagdahan azaxiin-politiiçeske şuxaliin şuxala xemzeejabuulga geze byxөөr oilgoxo xeregtei.

**B. Lubsaanov—
BMASSR-ei Gazartariaalangai Narkoomoi orologşo.**

Адрес редакции: Центросоюзная 19 Телефоны: редактора — 8-44, отв. секретаря 8-23, Сельхозотдел — 7-55, Промотдел — 5-07.

Типография Наркомместпрома БМАССР. Бурглавлит № 1125.